

Plan mot kränkande behandling för Bolltorps förskola, Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2020-XX-XX

Diarienummer:-

Gäller för: Bolltorps förskola

Giltighetstid: Verksamhetsår 20/21

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

- På Bolltorps förskola ska alla känna sig välkomna och trygga. Ingen ska bli utsatt för trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling varken barn, vårdnadshavare eller personal.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en

spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyren), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola.

- Närvarande vuxna som aktivt agerar som goda förebilder genom samtal och handling.

- Ett gemensamt förhållningssätt på förskolan, skapar trygghet och goda relationer mellan både personal, barn och vårdnadshavare.
- Grupp och individstärkande övningar
- Konfliktlösning
- Skapa en trygg och tillåtande atmosfär i förskolegruppen där det är tillåtet att göra och säga fel.
- Lyfta och stärka positiva beteenden.
- Arbeta för att alla barn blir sedda och deltar i gemenskapen.
- Vid en konflikt låta barnen prata med varandra tillsammans med en pedagog, så att det känns bra för de inblandade.
- De vuxna ska vara lyhörda, närvarande och särskilt uppmärksamma på att inte kränkningar sker på de platser där barn kan vara extra utsatta.
- Genom regelbunden kartläggning av förskolans inne och utemiljö.
- Vi planerar verksamheten och olika aktiviteter så att alla barn kan delta oavsett till exempel religion eller funktionsvariationer.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet:

- Barnen ges möjlighet utefter förmåga att delta i kartläggningen. Vi kartlägger tillsammans med barnen vilka områden/platser som kan kännas otrygga på förskolan, både inne och ute. De yngre barnen deltar genom att vi observerar och på så sätt märker vart det finns otrygga platser.
- Barnen ges möjlighet att vara delaktiga under en årlig fokusvecka i början av höstterminen. Då arbetas det med innehållet i planen.

Vårdnadshavarnas delaktighet:

- Planen publiceras på hemsidan och finns där tillgänglig för alla vårdnadshavare.
- Vårdnadshavare ges möjlighet på utvecklingssamtal och vid andra möten att komma med tankar och input kring vårt arbete med planen.

Personalens delaktighet:

- All personal ska delta i kartläggning, förankring och utvärdering. Detta sker dels på arbetslags nivå på avdelningen men lyfts även på APT.
- Årlig fokusvecka med tyngd på planens innehåll så att den blir levande i verksamheten för både barn och vuxna.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål från föregående läsår	Organisera för mindre grupperingar över större delen av dagen.
Aktiva åtgärder	Statsbidrag som medför ytterligare en pedagog per sida i huset. Gör att vi kan dela barnen i mindre grupper under dagen.
Resultat	Genom att dela barnen i mindre grupperingar under dagen gavs det större utrymme för pedagogerna att se och höra barnen. På detta sätt kunde vi förebygga och förhindra kränkande behandling.
Analys	På detta sätt underlättade arbetet gent planens innehåll, att förhindra kränkande behandling. Vi ser detta som bra sätt att organisera sig för att minska riskerna för kränkande behandling.

Mål från föregående läsår	Använda Barn-konferensen till att kartlägga barngruppen utifrån ett främjande och förebyggande arbetssätt.
Aktiva åtgärder	Kartläggning av barngruppen utifrån barnens individuella behov. Diskussion med arbetslag, rektor och specialpedagog.
Resultat	Ett synliggörande av barnens behov i samråd med berörd personal, rektor och specialpedagog. Samsyn och förhållningssätt stärks.
Analys	Personalen på förskolan blir medvetna om barnens behov och kan på så sätt skapa samsyn och arbeta aktivt för att förebygga situationer där kränkningar och diskriminering kan förekomma.

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utan att diskrimineras av andras normer och föreställningar.

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling

Kartläggning av Risker

Eventuella risker kan uppstå när barnen är ensamma i olika situationer. Ett exempel är ute på gården där det finns vrår som det går att gömma sig i och där personalen inte har uppsikt. Trots att personalen cirkulerar förekommer det stunder då vi inte ser alla barnen.

Risker kan också finnas när barn stänger dörrar kring sig. Eller när de går på toaletten. Vi har alla 1-5 avdelningar och barn har olika behov av stöd och avskildhet vid toalettbesök.

En annan risk är att personal inte tar information om kränkande behandling på allvar.

Analys

Riskerna kan bero på att vi är underbemannade på grund av avslag av vikarie vid vab och sjukdom.

Vår gård är svår att ha överblick över och det är lätt för barnen att säga saker till varandra som personalen inte hör.

Vissa barn har stor integritet och vill leka själva eller gå på toaletten själva. Andra vill ha personal med sig så ofta som möjligt. När en dörr stängs är det lätt att tappa översikten och om det är många barn på/vid toaletten kan det sägas kommentarer eller ske handlingar som personal inte uppfattar.

När ny personal börjar eller vid vikarie är det av stor vikt att säkerställa barnens trygghet. Det behöver hållas samtal om förhållningssätt och bemötande och i stor grad se till att ordinarie personal finns närvarande i känsliga situationer som exempelvis toalettbesök.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön

Kartläggning av risker

- I samband med vikarier som inte delar/känner till vår syn på likabehandling.
- Diskriminering pga upprätthållandet av stereotypa könsroller/mönster
- Lektider utan vuxennärvaro
- Undanskymda platser såväl inne som ute

Analys

- Otydlighet och brister i information mellan befintlig och ny personal och vikarier
- Okunskap kring fakta och ny forskning inom ämnet
- Personalbrist
- Dålig översikt av förskolans utrymmen

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

- Kränkningar i samband med person tilltal
- Diskriminering i samband med förutfattade meningar
- Diskriminering pga upprätthållandet av stereotypa könsroller

Analys

- Okunskap
- Förutfattade meningar/ personliga åsikter istället för professionella
- Brist på fortbildning inom ämnet

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

- Diskriminering i samband med hudfärg, traditioner, seder och språk.

Analys

- Okunskap om etnicitet hos personal, vårdnadshavare och barn
- Förutfattade meningar
- Att tolk inte används vid samtal med vårdnadshavare.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

- Diskriminering i samband med besök i kyrkan och/ eller annan kristen tradition
- I samband med födelsedagsfirande och andra högtider
- Matsituationer

Analys

- Brist på tydlighet och information till vårdnadshavare
- Okunskap och otydlighet i samtal med barnen
- Brister i ett professionellt förhållningssätt gentemot olikheter
- Att flera av våra traditioner har sitt ursprung från kristendomen.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

- Att inte kunna delta i alla aktiviteter pga sin funktionsnedsättning
- Att inte bli inkluderad i grupp
- Att lokalerna och utemiljö inte är anpassade

Analys

- Oförmågan att anpassa verksamheten och lokaler efter alla barns olika behov
- Om inte det finns tillräckliga resurser i verksamheten för att vara närvarande

- Att personal saknar kunskap

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

- När personal frångår sin professionella roll och låter personliga åsikter/antagande bli synliga
- Diskriminering pga upprätthållandet av stereotypa könsnormer.

Analys

- Okunskap
- Förutfattade meningar/ personliga åsikter istället för professionella
- Brist på fortbildning inom ämnet

Ålder

Kartläggning av risker

- Att barnen begränsas pga sin ålder tex inte får ha visst material, delta i leka
- Vuxnas språkbruk
- Att gruppindelningarna kan bli diskriminerande.
- Att det ställs krav på barnen utifrån ålder istället för mognad.

Analys

- Omedvetet språkbruk
- Värdering utifrån ålder både höjer och sänker barnen
- Beslut som fattas på ogenomtänkta grunder
- Pga stora barngrupper har personalen inte möjlighet att följa och stötta alla barn.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål 1	Dela barngruppen i mindre sammanhang under dagen för möjligheten att se och höra alla barn.
Aktiva åtgärder	Jobba för mindre grupperingar regelbundet och/eller när tillfälle ges.
När? Ansvarig	Varje dag. All ordinarie personal.
Uppföljning (Unikum?)	Vid varje veckoreflektion och delanalys
Mål 2	Göra gården till en tryggare plats.
Aktiva åtgärder	Personalen cirkulerar och uppmärksammar områden på gården som är mer utsatta. Skapa aktiviteter på gården med barnen.
När? Ansvarig	Varje dag. Olika ansvarsområden för avdelningarna.
Uppföljning	I veckoreflektion samt i delanalysen.

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagna rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/Spaces>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:

Rektor 0322 - 61 6723

Avdelningar Humlan Biet Fjärilen Sländan

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)